

BOG

KNIV : BETRAGTNINGER EFTER ET MORDFORSØG (/BOEGER/KNIV-BETRAGTNINGER-EFTER-ET-MORDFORSOEG)

Af Salman Rushdie (/forfattere/salman-rushdie) (2024)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

BASIS%3A138211967&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/kniv-betragtninger-efter-et-mordforsoeg) for at anmelde

Let fordøjelig erindringsbog af en af århundredets mest omdiskuterede forfattere behandler ytringsfrihedens pris igennem rosenrøde briller.

TAGS: [MORDFORSØG \(/TAXONOMY/TERM/31457\)](#)

ANMELDELSE

30 maj.24

(/users/emma-karlebjerg)

Af Emma Karlebjerg (/users/emma-karlebjerg)

Skribent

Let fordøjelig erindringsbog af en af århundredets mest omdiskuterede forfattere behandler ytringsfrihedens pris igennem rosenrøde briller.

D. 12. august 2022 skete det. Nærmest som en profeti, der gik i opfyldelse, blev Salman Rushdie overfaldet. Efter årevis under sikkerhedstjenestens beskyttelse og et liv i skjul havde Rushdie besluttet at leve et friere liv i New York. Den fatwa, der blev udstedt imod ham efter udgivelsen af romanen De sataniske vers (<https://litteratursiden.dk/boeger/de-sataniske-vers>) og i mange år gjorde ham til en omvandrende skydeskive, skulle ikke længere styre hans liv, og det så egentlig ganske optimistisk ud. Men ironien ville, at Rushdie ved et arrangement, hvor han skulle tale om nødvendigheden af at etablere sikre opholdssteder til forfattere, blev overfaldet og forsøgt myrdet – 33 år efter fatwaen blev udstedt. 'Kniv' behandler mordforsøget og Rushdies kamp tilbage til livet, nu blind på det ene øje og med mistet førlighed i hånden.

"Hvorfor nu? Ærlig talt? Det er så længe siden. Hvorfor nu, så mange år efter?" når Rushdie akkurat at tænke, da en ung mørkkledt mand løber imod ham og realiserer den frygt, der, som årene langsomt var gået, var forduftet. Pludselig skulle verden igen forholde sig til ytringsfrihedens potentielt fatale konsekvenser og blive konfronteret med, at Rushdie endte med at betale den højeste pris, selvom mange (desværre også prominente forfattere og politikere) mente, at samfundet betalte rigeligt for Rushdies politibeskyttelse igennem årene. Denne holdning er nu på den hårdest tænkelige måde blevet gjort til skamme.

Det er også derfor, 'Kniv' er en vigtig bog. Den er et bevis på, at en samtale og insisteren på ytringsfrihed ikke er forældet, men fortsat afgørende for den demokratiske samtales tilstedeværelse. 'Kniv' formår dog ikke at være meget andet, og knap nok det første. Hvis man forventer at få udfoldet den store forfatters tanker om ytringsfrihed, religion og litteratur, skal man kigge andetsteds, f.eks. i Rushdies skønlitterære værker, hvor han formår at pakke vigtige samfundsdiskussioner ind i magiske universer, der bestemt ikke gør tematikkerne virkelighedsfjerne. Ellers kan man læse Philippe Lançons Hudlappen (<https://litteratursiden.dk/boeger/hudlappen>), der skildrer overlevelsen af Charlie Hebdo-angrebet og den efterfølgende genoptræning, hvor Lançon var den heldige, der "blot" fik skudt halvdelen af ansigtet af.

'Kniv' er en personlig beretning, der desværre ikke løfter sig, men *"[...] når nogen sårer én femten gange, føles det helt afgjort meget førstepersonsagtigt."* Rushdie rammer hovedet på sømmet, når han beskriver processen, hans krop underlægges efter overfaldet. Her beholder han sin kække tone, man kender fra hans skønlitterære romaner, når han af flovhed næsten ikke kan få tallet på sin vægt over læberne til lægerne, fordi han godt ved, at det er for højt, eller når han lige efter overfaldet ikke kan bevæge sig og er bange for, at folk vil stjæle hans ejendele.

Bogen falder i særdeleshed til jorden i kærlighedsbeskrivelserne til hans kone Eliza, som man bestemt under forfatteren, men som henlægger den tragiske situation i et rosenrødt lys, der kunne være en romancebog værdig med sin kvalmende sødme. Også kapitlet "A.", hvor Rushdie er i fiktiv dialog med sin overfaldsmand, bidrager ikke til den litterære oplevelse, men er mærkbart en nødvendighed for Rushdie selv:

"Før jeg havde fået behandlet overfaldet, ville jeg ikke være i stand til at skrive andet. Jeg forstod, at jeg måtte skrive den bog, du læser nu, før jeg kunne komme videre til noget andet. At skrive ville være min måde at komme til at eje det, der var sket med mig, overtage det, gøre det til mit, nægte bare at være offer. Jeg ville besvare vold med kunst."

Og dette er for alvor problemet med denne bog. Det er tydeligt, at Rushdie har haft et behov for at bearbejde overfaldet, og bogen scorer højt på vigtighedsskalaen, fordi det netop er afgørende, at en terrorhandling som denne ikke glemmes. Men som litterært værk kan man næsten kun glædes over, at han har skrevet den, så han kan komme videre og skrive de fantastiske og fabulerende fortællinger, han er kendt for.

BOGDETALJER

Andre bøger af Salman Rushdie